

Kampen mot brotten

- Om det brottsförebyggande arbetet i Lunds kommun

Av: Louise Rangin och Josephine Paulsson

LUNDS UNIVERSITET
Socialhögskolan

Kandidatuppsats (SOPA63)
Ht-12

Handledare: Anders Östräs

Abstract

Authors: Louise Rangin and Josephine Paulsson

Title: The struggle against crimes. On crime prevention in the municipality

Lund.[translated title]

Supervisor: Anders Östnäs

Assessor:

The purpose of this study was to describe and analyze how the Lund municipality works with crime prevention with youths. To perform the study, we interviewed seven people from five different organizations and authorities with different professions and work assignments in Lund municipality. The people we chose were two social workers, one police commissioner, two fieldworkers, one psychologist and one youth recreation leader. The most important conclusion the study showed was that collaboration between organizations and authorities is the key to a successful work with crime prevention. It is also essential to be aware of all the risk factors that a person can either be surrounded by or have in its own personality. Some risk factors can be; a non existing education, an unstable family or/and older siblings that are criminal. Safety factors are also something to notice and make sure that the youth has in its life. The more safety factors a youth have the better. Some example of safety factors can be; a safe and stable family, a good education and a healthy and active leisure. Crime prevention actions work best when it is implemented early in a young person's life.

Keyword: Crime prevention, youth, risk factor, safety factor, collaboration.

Förord

Det är många personer som hjälpt till och på olika sätt bidragit till vår uppsats. Först och främst vill vi tacka våra intervjupersoner för all information och för visat engagemang för vårt ämne. Vi vill även tacka vår handledare Anders Östnäs för alla goda råd och tips under arbetets gång. Utan er hade det aldrig varit möjligt att skriva uppsatsen.

Louise Rangin och Josephine Paulsson, 2012.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Förord	3
Kap 1. Inledning	6
1.1 Problemformulering.....	6
1.2 Syfte.....	7
1.3 Frågeställningar.....	7
Kap 2. Bakgrund och begrepp	8
2.1 Begreppsbeskrivning.....	8
2.1.1 Ungdomsbrottslighet.....	8
2.1.2 Förebyggande som begrepp.....	8
2.2 Det brottsförebyggande arbetets uppkomst.....	9
2.3 Det moderna brottsförebyggande arbetet.....	10
2.4 Lunds kommun.....	11
Kap 3. Metod	13
3.1 Val av metod och metodkritik.....	13
3.2 Urval och avgränsningar.....	14
3.3 Tillvägagångssätt.....	15
3.4 Metodens validitet och reliabilitet.....	16
3.5 Etiska överväganden och avgränsningar.....	18
3.6 Förförståelse.....	19
Kap 4. Tidigare forskning	19
4.1. Forskning om risk och skyddsfaktorer.....	19
4.2 Forskning om förebyggande insatser.....	21

4.3 Forskning om samverkan.....	23
Kap 5. Teori.....	24
5.1 Sociala utvecklingsmodellen.....	25
5.2 Risk- och skyddsfaktorer som teori.....	26
5.3 Human-resource perspektivet (HR-perspektivet).....	27
Kap 6. Resultat och analys.....	28
6.1 Förändring.....	28
6.1.1 Forskningens betydelse.....	29
6.2 Arbetsätt och metoder.....	30
6.2.1 Att arbeta förebyggande.....	31
6.2.2 Sex organisationer – ett mål.....	34
6.3 Samverkan.....	36
6.3.1 Samverkan- vägen till framgång?.....	38
6.4 Ungdomsbrottsligheten.....	39
6.4.1 Ungdomar och brott.....	41
6.5 Risk- och skyddsfaktorer.....	42
6.5.1 Risk- och skyddsfaktorernas betydelse.....	43
Kap 7. Sammanfattande diskussion.....	46
7.1 Avslutande reflektioner.....	47
Kap 8. Källhänvisning.....	49
Bilaga.....	52

1. Inledning

1.1 Problemformulering

Ungdomar som begår brottsliga handlingar kan ses som svaga och sårbara och på grund av de brottsliga handlingar de utför ger det tecken på att de befinner sig i en riskzon för att senare i livet fastna i ett destruktivt mönster. Detta leder till en tanke om att de ungdomarna är maktlösa över sin situation och de missförhållanden de lever i. Samtidigt finns det uppfattningar i vårt samhälle att ungdomar är fullt ansvariga för de gärningar de begår och inte alls offer för sin omgivning (Estrada, 1999). Det finns alltså en viss mångtydighet i sättet att se på ungdomar som begår brottsliga handlingar. Det kan skapa en särskild spänning och oro mellan om samhället bör hjälpa och vårda ungdomarna eller istället straffa dem (ibid). Forskningen om de risk- och skyddsfaktorer som finns och som kan bli avgörande för om en ungdom hamnar i brottslighet eller inte, är stor. Riskfaktorer utgörs av exempelvis problematisk skolgång, bristande omsorgsförmåga i familjen. Skyddande faktorer kan vara samma faktorer dock i en mer framgångsrik benämning. En välfungerande skolgång samt en trygg och stabil familj (Sundell & Forster, 2005). Ander m.fl. (2005) nämner hur mängden riskfaktorer är av betydelse. De menar att endast en riskfaktor sällan leder en person in i en kriminell livsstil. Skyddsfaktorer är sådant som minskar risken att problem uppstår i ens liv. Skyddsfaktorer är mindre beforskade än riskfaktorer men är dock så viktiga. För att kunna arbeta med brottsförebyggande arbete är det viktigt att förstå varför en skyddsfaktor faktiskt är en skyddsfaktor (ibid).

Samhället vi lever i förändras ständigt, och därmed även den brottslighet som förekommer i vårt samhälle. Därmed ökar kraven på kontrollmyndigheterna och lagstiftningens förmåga att rätta sig efter de förändringar som sker i samhället. I och med detta blir det mer och mer tydligt att det krävs samarbete för att få det brottsförebyggande arbetet att fungera. Rättsväsendet har ingen möjlighet att ensamt föra kamp mot brottsligheten. Myndigheter och organisationer i kommuner behöver arbeta tillsammans och samverka med varandra (Justitiedepartementet, 1996). Samhället kan på olika sätt arbeta

brottsförebyggande, ett exempel är att tidigt upptäcka riskfaktorer hos barn och ungdomar (Brottsrummet, 2012).

Brottsförebyggande arbete är alltså inte bara polisens ansvar. För att ett brottsförebyggande arbete ska fungera och vara så effektivt som möjligt krävs det ett samarbete mellan exempelvis polis och kommun. Om fler parter arbetar tillsammans med samma uppgifter leder detta till att arbetet får en gemensam riktning (Berg m.fl., 2010). Ett sådant projekt, som bl.a. uppmärksammas och framhållits som ett framgångsrikt projekt av vår justitieminister Beatrice Ask, är ett samarbete mellan skola, socialtjänst och polis i Lunds kommun vid namn *Sociala Insatsgrupper*. Hon menade att Lund har blivit en modell för andra kommuner i arbetet med kriminella ungdomar. ”Genom projektet har fler ungdomar kommit bort från dem kriminella banan” menar Beatrice Ask (Lindstedt, 2012).

Vårt fokus i den aktuella uppsatsen ligger på hur olika organisationer och myndigheterna i Lunds kommun ser på sitt arbete med brottsförebyggande insatser för unga som anses vara på väg in i kriminalitet eller som på grund av brottsliga handlingar redan har en kontakt med myndigheter som polisen eller socialtjänsten. Viktiga aktörer i det brottsförebyggande arbetet är socialförvaltningen, polisen, fältassistenter (fältgruppen), fritidsverksamheten Hemgården samt en yrkesverksam psykolog inom ungdomsvård. Anledningen till att vi valt att fokusera på dessa organisationer och myndigheter är för att få mer kunskap om det brottsförebyggande arbetet i Lunds kommun.

1.2 Syfte

Vårt syfte är att beskriva och analysera hur organisationer och myndigheter i Lunds kommun arbetar med brottsförebyggande arbete med ungdomar.

1.3 Frågeställningar

Vilka former av brottsförebyggande insatser arbetar de olika aktörerna med och vad är en avgörande faktor i detta arbete?

Hur upplever de olika aktörerna samarbetet mellan organisationerna och myndigheterna och hur yttrar det sig?

Vad är det för ungdomar som kommer i kontakt med kriminalitet och vad finns det för risk och skyddsfaktorer?

2. Bakgrund och begrepp

I detta avsnitt ges en beskrivning av hur det brottsförebyggande arbetet samt brottslighet generellt sett ut. Därefter ges en översyn över hur Lunds kommun ser ut idag gällande det brottsförebyggande arbetet. Vi förklarar även vissa begrepp som vi kommer att använda oss av frekvent i uppsatsen vid flera tillfällen.

2.1 Begreppsbeskrivning

2.1.1 Ungdomsbrottslighet

Nationalencyklopedins (2012) definition av ungdomsbrottslighet lyder:

”ungdomsbrottslighet, benämning inom kriminologin på den brottslighet som främst personer i åldern 15–20 år står för. Ungdomsbrottslighet kan i stort likställas med traditionell brottslighet, dvs. olika former av stöld, skadegörelse och våld. Förklaringar av brottslighetens orsaker och utveckling liknar de allmänna teorierna om brott. Det straffrättsliga reaktionssystemet avseende ungdomar skiljer sig delvis från det som gäller vuxna lagöverträdare” (NE, 2012).

2.1.2 Förebyggande som begrepp

Att ”förebygga” innebär något positivt och framåtsyftande eftersom att det syftar till att förhindra en negativ utveckling. Prevention och förebyggande är begrepp som inte särskilt ofta används för enskilda människors handlingar utan mer för offentliga, planerade insatser (Sahlin, 2000). Målet med det förebyggande arbetet kan vara att motverka en negativ utveckling men även att främja en positiv. Vidare skriver Sahlin följande: ”Om man enbart motverkar en negativ utveckling skapas ett ”hål” som måste fyllas med något positivt för att inte något annat

oönskat skall uppstå i samhället” (Sahlin, 2000:26). Med detta menar hon att samhället inte enbart ska rikta in sig på att minska ungdomsbrottslighet utan det är även viktigt att stimulera ungdomarna till exempelvis aktiviteter. Att förebygga kan även betyda att skydda samhället mot förändringar eller att influera det i en viss riktning. I vissa fall vill man hindra att problem kommer att uppstå och i andra fall lösa ett problem som redan förekommer (Sahlin, 2000).

2.2 Det brottsförebyggande arbetets uppkomst

Det brottsförebyggande arbete har en lång historia. Sahlin (2000) menar att det i det antika Grekland fanns uppfattningar om arv, uppfostran och uppväxtmiljöns betydelse för de ungas karaktärsutveckling. Det talades då om att dålig uppfostran kunde vara orsaker till brottslighet men inga diskussioner om hur samhället kunde förebygga brott. Grundförutsättningen saknades för att tänka eller agera brottsförebyggande då människorna istället upplevde att Gud eller ödet bestämde individens förlopp. Det var först när det moderna tänkandet utvecklades under upplysningstiden på 1700-talet som en förändring skedde. Förändring som innebar kontroll över samhällsutvecklingen, framtidstro samt människor som tänkte rationellt och detta innebar förutsättningar för ett preventivt tänkande. Under denna tid följde en ny syn på brott och straff. Beccaria i Sahlin (2000) introducerade en rationalistisk och utilitaristisk syn som bl.a. innebar att straffsystemet måste arbeta för att förebygga brott. Samt att lagar och regler ska förstås av alla människor och att ingen ska straffas hårdare än nödvändigt. Vidare menade han att lagen måste följas av folket för att kunna förebygga brott samt att människorna är fria, upplysta och trygga. Beccarias ändamål var att tona ner straffets betydelse för att det är bättre att förebygga brott än att bestraffa dem (ibid).

Sahlin (2000) menar att det brottsförebyggande arbetet har en stark koppling till hälso- och sjukvården. På 1800-talet beskrevs samhället som en organism som utvecklades och mognade och om en del av samhället drabbades av problem eller en sjukdom kunde hela samhället påverkas av detta. Det talades om moralisk smitta och att samhällskroppen kunde drabbas av cancer. Det talades även om den

sociala hygienen som hade tre huvudstrategier för utrensning av det onda; desinficering, härdning och blockeringens och avståndets strategi. Den sociala hygienens syftade till att hindra att asociala individer hade negativt inflytande på andra. 1891 gav den svenska läkaren Harén ut skriften ”Fattigdomseländet och dess botande” i Sahlin (2000) som menade att det bästa sättet att bekämpa fattigdomen var att se till så att de fattiga inte kunde föröka sig, då man ville förhindra att dåliga anlag fördes vidare till nya generationer och därmed minska risken för att brottslingar kom till världen. I början av 1900-talet förklarades vissa individer som obotliga. De antogs ha en ärftlig belastning som gjorde att deras sociala misslyckanden upprepades hos deras barn (ibid).

2.3 Det moderna brottsförebyggande arbetet

Granholm (1998) förklarar att efter andra världskriget växte den svenska kriminalpolitiken fram som en protest mot det gamla samhällets vedergällningstanke. I detta läge var det så att brottsligheten skulle behandlas, inte straffas. Denna framväxt kan också ses utifrån den växande välfärdspolitiken och socialpolitiken. Politiken innebar bl.a. en utvidgad social omvårdnad om barnen och de unga (ibid).

Under 1970- och 1980-talen växte det brottsförebyggande arbetet fram alltmer och de sociala insatserna för barn byggdes ut som exempelvis förskola för alla barn, fritidsverksamhet, fritidshem för skolbarn, fritidsgårdar samt mödra- och barnhälsovård. Det blev även tydligare hur samarbetet mellan lokala aktörer, kyrkan, myndigheter, butiker, väktare och föreningar betonades. Under 1980-talet bildades ungdomsprojekt där syftet främst var att motverka asocialt beteende av olika slag hos ungdomar och på så sätt inbjuda till fritidssysselsättningar och föreningsarrangemang (Granholm, 1998).

Enligt SOU 2004:18, del 1, bildades 1974 det Brottsförebyggande rådet, BRÅ, efter att Kommittén kriminologisk behandlingsforskning insåg att forskningen inom det kriminalpolitiska området hade en stor efterfrågan i Sverige. Den

huvudsakliga rollen för Brå var då att stärka den kriminalpolitiska forskningen (ibid).

Enligt Det Brottsförebyggande rådets (BRÅ) officiella hemsida på Internet syftar Brå till att brottsligheten skall minska och tryggheten i samhället öka. Detta genom att ta fram fakta och därmed sprida kunskap om brottslighet och brottsförebyggande arbete. Brå producerar den officiella kriminalstatistiken, bedriver forskning för att få fram ny kunskap, utvärderar reformer och stödjer det lokala brottsförebyggande arbetet. De arbetar på uppdrag av Sveriges regering och samverkar även med andra organisationer och myndigheter (BRÅ, 2012).

2.4 Lunds kommun

Enligt Lunds kommuns officiella hemsida på Internet bor det cirka 110,000 invånare och i Lund finns ett brottsförebyggande råd, LBRÅ. De arbetar för att invånare ska känna sig tryggare och att det ska vara en bra kommun att bo, arbeta och studera i. Det brottsförebyggande rådet består av kommunala företrädare och personer från andra verksamheter och är sammansatt av kommunala politiker och tjänstemän. Rådet arbetar med social prevention som välfärdsreformer och arbete mot så kallade riskgrupper. De arbetar även med situationell prevention som handlar om att förändra situationer och att minska möjligheter till att begå brott. Målet är att minska brott och förebygga brott med hjälp av samverkan då de arbetar med beprövande metoder samt att minska tillfällighetsbrottsligheten, minska nyrekrytering och att minska återfallen. Rådet anser att alla har rätt till trygghet och att alla är i någon mening offer för brottslighet. Brottslighet är dessutom kostsamt (Lunds kommun, 2010).

LBRÅ:s åtgärdsplan mellan åren 2011-2012 innefattar att fördjupa samarbetet mellan Lunds kommun och polisen och på så sätt minska brottsligheten och förbättra tryggheten. Områden de arbetar för är; våld som är relaterat till nöjeslivet, ungdomssatsning (sommrarbete), trygghetsskapande åtgärder och narkotikabekämpning. Unga vuxna över 20 år ökar ständigt i Lunds kommun, det beror på att många unga flyttar till Lund då de börjar studera vid Lunds

Universitet, där utbudet av nöjesliv och alkohol är omfattande. Den höga tillgången på cannabis och den allmänna narkotikaproblematiken kan antas förbli. Tryggheten för Lunds kommun är dock väldigt hög i Skåne i jämförelse med andra städer med lika storlek (LBRÅ, 2011).

Enligt polisens officiella hemsida på Internet framkommer det att Lunds kommun sedan mars 2011 varit med i ett pilotprojekt tillsammans med 11 andra städer i Sverige som kallas Sociala Insatsgrupper. Projektet avslutades i oktober 2012. Det var Regeringen delade ut det uppdraget till både Rikspolisstyrelsen och Socialstyrelsen för att tillsammans utföra det. Projektet riktade sig mot unga i åldern 15-25 år där syftet var att hjälpa individer som riskerar att hamna i en kriminell livsstil samt att hjälpa unga att hoppa av från ett kriminellt nätverk. Det kan handla om att stärka det sociala nätverket kring individen, arbete, sysselsättning och stöd i skolarbetet. Andra myndigheter som bland annat skolverket, arbetsförmedlingen och kriminalvården har varit med och bidragit med sina kunskaper. Målet med projektet var att utveckla en samverkan mellan myndigheter som möter ungdomar som riskerar att utveckla en kriminell livsstil. En viktig del i denna samverkan var att den unge lämnade sitt samtycke till informationsbyte mellan myndigheterna vilket gjorde att de kunde prata med varandra om den unges livssituation utan att bryta mot sekretessen. De som hade huvudansvaret för de sociala insatsgrupperna var socialtjänsten i den kommun där individen bor i. Ungdomarna som valdes ut att medverka i projektet baserades utifrån den information socialtjänsten och polisen har om dem. Det krävdes ett godkännande av den unge och från dennes familjen att vara med i pilotprojektet. Därefter upprättades en individuell åtgärdsplan i överenskommelse mellan individen, familjen, socialtjänsten, polisen och andra berörda myndigheter. Slutsatser för projektet har redovisats och några av dem är att i vissa kommuner har ett samarbete skapats som tidigare inte fanns och i några har samarbetet stärkts ännu mer. Samarbetet mellan myndigheterna har utvecklats med fokus på kriminalitet och individer. Projektet har också lett till en bättre kännedom om varandras verksamheter och en motsvarande syn när det handlar om arbetet med kriminella ungdomar. En del ungdomar har minskat eller helt upphört med sin

kriminella livsstil under projektets tid (Rikspolisstyrelsen/polisavdelningen, 2012).

3. Metod

Detta stycke kommer att innehålla en beskrivning av vårt metodval samt vad det finns för fördelar och nackdelar med metoden. Vi beskriver även hur vi avgränsat oss, hur vi gått tillväga med vårt material och hur vi resonerar kring etiska överväganden med hjälp av de fyra etiska kraven från Vetenskapsrådet.

3.1 Val av metod och metodkritik

Till vår uppsats har vi använt oss av kvalitativ metod i form av semistrukturerade intervjuer. Anledningen till att vi valt kvalitativ metod är för att vi inte ville gå miste om den kunskap vi anser kan urskiljas från möte med andra människor, som t.ex. känslor, upplevelser, intentioner och tankar. Ahrne & Svensson (2011) menar att kvalitativ metod innebär att man ofta kommer förhållandevis nära de miljöer och intervjupersoner som man undersöker. De menar dock att det finns en del begränsningar. En begränsning är att man inte nödvändigtvis kommer djupare in i fenomenet genom att låta en intervjuperson prata hur länge som helst. En vetenskaplig undersökning kan även uppnå ett större djup genom att man har många studier att jämföra med, som i kvantitativ metod (ibid).

Bryman (2011) menar att kvalitativ metod är tacksamt på det viset att det medför en viss flexibilitet, vi som forskare styr inte hur deltagaren, den vi intervjuar, svarar på det vi frågar. Deltagaren har en större frihet i och med att den själv väljer vad den ska berätta och dela med sig av (ibid). Denna metod resonerade vi kring och kom då fram till att det passade vårt ämne bäst då vi med tanke på vårt syfte och frågeställningar fann det relevant att personligen träffa och samtala med intervjupersonerna och att de med deras egna ord fick förklara och beskriva deras upplevelser. Genom den kvalitativa metoden lät vi även intervjupersonerna stå i centrum och de fick dela med sig av sådant de fann viktigt. Vi bedömde det även som nödvändigt att få ta del av intervjupersonernas egna erfarenheter och berättelser för att kunna besvara de frågeställningar uppsatsen innehåller.

Bryman (2011) lägger fram en del kritik som riktats mot kvalitativ metod. Kritikerna menar att en kvalitativ metod bringar fram resultat som är svåra att generalisera på den allmänna uppfattningen om fenomenet. Vidare menar han att kvalitativ studie innefattar endast ett litet antal personer där de utförs intervjuer med. Dessa personers åsikter och erfarenheter kan då vanligtvis inte representera den allmänna åsikten (ibid).

Vi har använt oss av det Bryman (2011) kallar för semistrukturerade intervjuer då vi ansåg att det passade vår studie av olika anledningar. En anledning är att den gav möjlighet för intervjupersonerna att utveckla sina svar ifall de ville och detta gjorde också att vi fick en djupare förståelse för det vi undersökte. Vi utarbetade en intervjuguide där intervjupersonerna fick friheten att utforma svaren på de sätt de ville. Den semistrukturerade intervjun innebar även att frågorna vi utformade inte behövde komma i samma ordning som i intervjuguiden. Denna intervjuform gav möjlighet till en flexibel intervju där det fanns utrymme för intervjupersonerna att ta upp teman som de ansåg viktiga eller som de var speciellt intresserade utav (ibid).

Eftersom de personer vi valt att intervju har olika yrkespositioner och uppdrag gjorde vi mindre ändringar i intervjuguiden. Detta för att de inte enbart har ett förebyggandetänk i sitt arbete. De ändringar vi gjorde var dock inga större förändringar från originalintervjuguiden och därför har vi valt att inte bifoga flera intervjuguider då de endast skiljer sig marginellt.

3.2 Urval och avgränsningar

När det gäller urvalet för vår uppsats har vi valt ut organisationer och myndigheter i Lunds kommun som arbetar med att förebygga ungdomsbrottslighet och utförde därefter intervjuer med dessa. På så vis är vårt urval inte slumpmässigt utvalt då det passar vår undersökning bättre att i förväg veta vilken typ av personer vi kommer att intervju.

Bryman (2011) skriver i sin bok om målinriktat eller målstyrt urval. Med detta menas att man gör ett strategiskt urval då man lägger vikt vid att forskningsfrågorna man undersöker stämmer överens med eller är relevanta för urvalet. En begränsning med ett målstyrt urval är att det kan vara svårt att avgöra hur många intervjuer som ska göras eftersom att det är teoretiska överväganden som styr själva urvalet. Detta kan leda till att man kan behöva intervjua fler grupper som man inte hade tänkt från början. Ahrne & Svensson, (2011) menar att man inte nödvändigtvis behöver bestämma sig från början för hur många intervjuer man kommer att göra. Aspers (2010) beskriver mättnad och menar att det innebär något forskaren uppnår när inget mer empiriskt material kommer att förändra den bild forskaren fått. På grund av tidåtgången vi haft för uppsatsskrivandet beslöt vi oss för att endast intervjua en person från varje organisation och myndighet, förutom socialförvaltningen där två personer intervjuades. Detta undantag gjordes med den anledningen att de två personerna arbetar med två olika uppdrag och vi fann det relevant att få höra båda personernas upplevelser. Vi fick därför inte mättnad i och med att vi, om det inte varit brist på tid, velat få chansen att intervjua fler från samma organisation eller myndighet. Detta anser vi hade kunnat ge oss fler perspektiv på organisationens/myndighetens brottsförebyggande arbete.

3.3 Tillvägagångssätt

Vi har utfört intervjuer med sju personer från fem olika organisationer i Lund som alla arbetar med ungdomar, dock på olika vis. Sammanlagt resulterade detta i sex intervjuer. Varav en gruppintervju. Från socialförvaltningen intervjuade vi två personer, en person som arbetar som samordnare och en som arbetar på förebyggandeenheten. Vidare intervjuade vi Fia på Hemgården, Sara på Polisen, Bosse psykolog på ett ungdomshem och Ola och Magnus i fältgruppen. För att få en så bred bild av hur det brottsförebyggande arbetet i Lunds kommun ser ut var vår initiala tanke att intervjua personer från så många olika organisationer och myndigheter som möjligt, och vi valde först ut vilka organisationer vi fann relevanta för vår uppsats. De organisationer och myndigheter vi valde är, socialförvaltningen, polisen, kultur och fritid, en ideell förening/fritidsverksamhet,

samt ett ungdomshem inom statens institutionsstyrelse (SiS). För att upprätta en kontakt började vi med att söka på internet efter de organisationer vi valt ut för att därefter få ett namn på en för oss lämplig person. Vi skickade ut e-mail till dessa. Några kontakter upprättade vi efter att vi fått tips från de personer vi från början skickade ut e-mail till.

Inom Socialförvaltningen ingår många olika arbetsområden och vi valde att fokusera på två av dessa vilket resulterade i att vi utförde intervjuer med två personer från Socialförvaltningen. Innan intervjuerna ägde rum skickade vi även ut ett e-mail till samtliga av våra intervjupersoner där vi önskade att hämta in samtycke för att få använda oss av en diktafon för att spela in intervjuerna.

Vi var noga med att se till att vi hade några dagar mellan intervjuerna för att få en chans att reflektera samt transkribera intervjuerna. Detta var viktigt då vi inte ville riskera att glömma någon viktig detalj. De intervjuer vi genomfört tog mellan 40 minuter upp till en timme. Efter transkriberingen av alla intervjuer var klara valde vi att manuellt koda materialet efter olika kategorier. Jönsson (2010) skriver om att koda som en metod för att strukturera sitt material. Det går ut på att hitta samband och/eller kategorier i det som intervjupersonerna sagt. På detta vis blir det lättare att använda sig av materialet och kunna utröna viktiga samband och mönster. Kategorierna kan utgå från intressanta samband som identifierats i empirin. De kategorier vi valde att utgå ifrån var: *Förändring, arbetssätt och metoder, samverkan, risk- och skyddsfaktorer, ungdomsbrottslighet*. Koderna som används kan även utgå från de frågor som ställts under intervjun. En manuell kodning menar Jönsson (2010) innebär att forskarna utan hjälp av speciella datorprogram kodat materialet på egen hand. Vi valde denna metod för att lättare kunna arbeta med materialet och hitta samband mellan de olika intervjupersonernas svar och berättelser.

3.4 Metodens validitet och reliabilitet

Ahrne & Svensson (2011) diskuterar om trovärdigheten inom den kvalitativa metoden. Författarna menar att det är speciellt viktigt när den kvalitativa metoden

används eftersom den fortfarande inte har samma trovärdighet som exempelvis kvantitativ metod. Siffror, vita rockar och tabeller är exempel på sådant som utgör stark trovärdighet och sådant människor förlitar sig på och ser som vetenskap (ibid). Den kvalitativa metoden handlar om exempelvis djupintervjuer och observationer, vilket många säkerligen ser som intressant och spännande men kanske inte så vetenskapligt (ibid). Därför är det viktigt när vi nu ska genomföra en undersökning med hjälp av kvalitativ metod att tänka på metodens tillförlitlighet och trovärdighet. Bryman (2005) beskriver validitet och reliabilitet, han menar att validiteten handlar om forskarna har mätt det de från början tänkt mäta. Reliabiliteten syftar till en redogörelse för de olika delarna av studien och genom detta menar Bryman (2005) att det tillförs en pålitlighet till studien.

Vidare menar Ahrne & Svensson (2011) att det handlar om att tänka på tre olika sätt för att göra forskningen trovärdig, nämligen; ”transparens, triangulering och återkoppling till fältet”. (Ahrne & Svensson, 2011:27). Transparens handlar om uppsatsens/forskningens genomskinlighet, även pålitligheten tas till hänsyn genom transparens. En forskning som bidrar till diskussioner och kritiskt granskande är en bra uppsats. Den som läser ska kunna följa forskarens tankar och resonemang, detta genom att forskaren noga redogör för det i uppsatsen. Detta kan ge läsaren trovärdighet till uppsatsen (Ahrne & Svensson, 2011). Vi har under uppsatsens gång tydliggjort vårt tillvägagångsätt genom att beskriva vår metod och även se kritiskt på den och har förstått att en medvetenhet om metoden som används är viktig för att sätta den insamlade empirin i sitt sammanhang. Vi har även efter insamlat material granskat detta på så vis att vi transkriberat det och därefter kodat materialet.

Triangulering menas med att använda olika sorters metoder, detta för att angripa ämnet från olika håll. På så sätt ger det en mer trovärdig bild av fenomenet. De olika metoderna kan vara; teoretiska perspektiv eller olika typer av data (Ahrne & Svensson, 2011). För att kunna se vårt material från olika perspektiv har vi med hjälp av tre olika teorier analyserat vårt material. Det tredje och sista är återkoppling till fältet och det handlar om att låta de personer som varit delaktiga i forskningen, exempelvis genom intervjuer, få ge respons på forskningen (Ahrne &

Svensson, 2011). Vi har vid varje avslutad intervju frågat intervjupersonerna om de önskar få ett exemplar av den färdiga uppsatsen, för att låta dem ta del av resultatet vi kommit fram till och för att eventuellt lämna respons och kommentarer till oss.

3.5 Etiska överväganden och avgränsningar

Ahrne & Svensson (2011) skriver om etik och etiska frågor. De menar att det är viktigt att förhålla sig till etik och moral när en forskning utförs. Vi är medvetna om det ansvar vi har för de personer som vi involverat i vår uppsats och har därför utgått från Vetenskapsrådets (2002) fyra krav när vi utfört intervjuerna. De fyra kraven är; *Informationskravet*, *Samtyckeskravet*, *Konfidentialitetskravet* samt *Nyttjandekravet*.

Informationskravet handlar om att vara noga med att informera om syftet med uppsatsen, hur materialet kommer användas samt frivilligheten att delta (Vetenskapsrådet, 2002). Vi har tagit hänsyn till detta krav på så vis att vi redan vid första kontakt via e-mail informerat intervjupersonerna om vår uppsats och dess syfte. Även frivilligheten att delta samt att när som helst under intervjuens gång kunna avbryta sin medverkan. Samtliga av våra intervjupersoner tog del den information vi gav dem.

Samtyckeskravet innebär att inhämta samtycke från alla de personer som deltar i vår undersökning (Vetenskapsrådet, 2002). I samband med den initiala kontakten lämnade våra intervjupersoner sitt samtycke till villkoren. Det tredje kravet, nämligen *konfidentialitetskravet*, går ut på att deltagarna ska vara anonyma och att deras uppgifter inte får röjas (ibid). Uppgifterna vi mottagit från intervjupersonerna har endast vi tagit del av och obehöriga har inte kunnat komma åt dem. Vi har även tagit hänsyn till konfidentialitetskravet och avidentifierat intervjupersonerna med att ge dem fingerande namn i uppsatsen. Med tanke på att vi skriver ut kommunen vi undersöker anser vi det viktigt att avidentifiera intervjupersonerna.

Det fjärde kravet kallas för *nyttjandekravet* och handlar om att de personuppgifter vi får in om enskilda människor inte får lånas ut eller säljas till någon annan som icke bedriver vetenskaplig forskning (Vetenskapsrådet, 2002). Materialet vi fått genom våra intervjuer har endast använts till uppsatsens syfte.

Vidare har vi beslutat att inte intervjua eller tagit någon kontakt med ungdomar som är inne i brottsligheten. Detta för att det är en utsatt grupp i samhället och vi anser att det kan göra mer skada än nytta

3.6 Förförståelse

Aspers (2010) beskriver begreppet förförståelse och vad det kan ha för betydelse när en forskning genomförs. Han menar att oavsett forskare eller inte så lever vi människor i samma eller åtminstone snarlika livsvärldar och detta kan då påverka hur vi uppfattar olika fenomen. Inför vår studie gjorde vi oss medvetna om den förförståelse vi har till ämnet. Det vi tagit hänsyn till är det faktum att en av oss är född och uppvuxen i Lund. Vi anser dock att det inte betyder att det påverkat studien negativt då den kunskap vi har inte berör det område vi undersökt.

4. Tidigare forskning

Vi har valt att använda oss utav en del rapporter i vår tidigare forskning samt en del avhandlingar eftersom att vi anser dessa som relevanta för vårt syfte och dessutom har vi haft fokus på att hitta så aktuell forskning som möjligt. De rapporter är från det Brottsförebyggande rådet, Statens offentliga utredningar (SOU), polisen och forskningsrapporter. Det finns en mängd avhandlingar som innefattar brottsförebyggande arbete, vi har dock valt att avstå ifrån dessa då de var skrivna på 1970-90 talet och är mindre relevanta för vår uppsats.

4.1 Forskning om risk- och skyddsfaktorer

En riskfaktor för ett visst beteende behöver inte vara samma sak som en orsak till beteendet. En riskfaktor är exempelvis en egenskap, en händelse, förhållande eller process som ökar risken eller sannolikheten till ett normbrytande beteende i barndomen. Den finns *dynamiska* och *statiska* riskfaktorer. Dynamiska innebär att

de är föränderliga och går att påverka, t.ex. barnets grad av impulsivitet eller föräldrars uppfostringsmetoder. Statiska riskfaktorer går inte att förändra och det kan t.ex. vara tidig debut av aggressivt beteende (Andershed & Andershed, 2005). Broberg, Almqvist och Tjus (2009) diskuterar om skyddsfaktorer, skyddsfaktorer kan vara sådant som skyddar individen från att utveckla normbrytande beteenden, exempel på skyddsfaktorer kan vara, en god och stabil familj, som gör allt för att barnet ska ha det bra och få en trygg uppväxt. Även faktorer utanför familjen kan vara skyddsfaktorer, såsom andra vuxna. Exempelvis en släkting eller en lärare på skolan kan utgöra en trygg vuxen som barnet kan luta sig mot (Broberg m.fl., 2009).

Utredningen SOU, 2010:15 påvisar att många ungdomar begår ett brott någon gång under ungdomstiden. Dock är det relativt få som fortsätter och skapar sig en så kallad kriminell livsstil. De unga som ingår i någon slags gruppering, som exempelvis kriminella gäng begår fler brott än de unga som inte ingår i någon gruppering. Ungdomar begår oftast brott tillsammans med andra. Vidare visar utredningen en rad riskfaktorer som kan ligga till grund för att en ungdom går med i ett kriminellt nätverk. Riskfaktorer menas med exempelvis egenskaper den unge besitter som kan få till följd att den unge söker sig till grupperingar av kriminellt slag. Några av de riskfaktorer den unge kan ha i sitt vardagliga liv är; ostabil skolgång, familjekonflikter, äldre syskon som har ett kriminellt förflutet. Andra riskfaktorer som den unge kan omges av, i exempelvis bostadsområdet, tillgång till narkotika, hög arbetslöshet, segregerade samhällen.

Utredningen SOU 2010:15 lägger vikt vid att förklara familjeförhållanden som en betydande orsak till att ungdomar söker sig till kriminella gäng. Ungdomar i familjer som har separerade föräldrar, släktingar som lever en kriminell livsstil, eller som tidigare nämnt, syskon som är inne i brottsligheten löper stor risk att också de falla in i kriminalitet. Även den unges personliga egenskaper har visat sig vara en betydande orsak, den unges temperament, värderingar och inställning till brott och sökandet efter spänning, är också de flera faktorer som spelar in. Vidare i utredningen följer de insatser samhället kan göra för att motverka nyrekrytering till ungdomsgäng. Det finns tre sätt att angripa problemet. Det första

är *primär brottsprevention*, vilket innebär insatser för att nå en större samling ungdomar, exempelvis alla ungdomar. *Sekundär brottsprevention* syftar till insatser som innefattar vissa grupper av ungdomar. Exempelvis de ungdomar som påvisar flera riskfaktorer och som därmed sitter inne på en större risk att hamna i brottslighet. *Tertiär brottsprevention* syftar till att hjälpa de ungdomar som redan är inne i brottslighet att komma ur det och inte begå fler brott.

Vidare menar de att förebyggandet av brottslighet är något som hela samhället bör arbeta med och hjälpas åt med, exempelvis skola och socialtjänst är två organisationer som är viktiga i det förebyggande arbetet, samt samverkan däremellan är nyckeln till framgång (ibid).

Vidare nämner rapporten SOU 2010:15 de faktorer som är viktiga för att förhindra nyrekrytering till kriminella gäng. Familjen är åter här betydande. En trygg och stabil familj är en viktig skyddande faktor för ungdomar, en familj som lär sina barn goda normer och värderingar. Även skolan nämns som ytterligare en viktig faktor, även fast familjen ska lära ungdomen att ha goda värderingar och normer så är skolan den plats där ungdomar spenderar mesta delen av sin tid. Det är då viktigt att skolan känner sitt ansvar och lär ungdomarna. Socialtjänsten nämns som den tredje viktiga faktorn, det är socialtjänsten som ska fånga upp de ungdomar som är på väg att riskera att hamna i kriminalitet. Det är då deras ansvar att försöka se och fånga upp dessa och försöka förhindra det (ibid).

4.2. Forskning om förebyggande insatser

Regeringen gav 2009 ut en rapport vid namn *Effektivare insatser mot ungdomsbrottslighet* som är en översyn över hur rättsväsendets myndigheter arbetar med brottsförebyggande insatser när det kommer till ungdomsbrottslighet. De har med hjälp av statistik och forskning samlat information om ungdomsbrottslighet. De menar att efter andra världskriget ökade ungdomsbrottsligheten drastiskt. Världen förändrades och därmed ungdomarna och samhällen. Efter det har det planats ut och legat relativt stabilt fram till år 2007 då det uppfattas ha skett fler misshandels och hatbrott än tidigare. Vidare tar de upp brottsprevention och menar också att det finns olika typer av prevention. Social prevention vilket

handlar om insatser som sätts in för minska individens tendens till att begå brott. Det unika med just social prevention är att det är en åtgärd som skräddarsys efter ungdomens behov och egenskaper. Åtgärderna ska passa ungdomen och det ska styras till de risk- och skyddsfaktorer som ungdomen har i sitt liv. Den andra preventionen kallas för situationell brottsprevention och handlar om att minska personens möjlighet till att faktiskt kunna begå brott. Där av namnet situationell, insatserna ska leda till att det blir svårare och mer riskfyllt att begå brott och detta ska i sin tur leda till att brott inte begås (Justitiedepartementet, 2009).

Alvant, Elgemyr och Gustafsson Figueroa (2012) menar att skolan har en central roll i det brottsförebyggande arbetet och att skolan kan bidra till att minska brottslighet bland elever. De menar att skolan inte behöver vara ensam i detta arbete utan kan söka samverka med andra professioner som exempelvis socialtjänst och polisen. Denna samverkan kan utveckla nya angreppssätt samt metoder för hur brottsförebyggande arbete kan utövas i skolan (Alvant, m.fl., 2012).

Olsson (2008) diskuterar om vad så kallade ”påverkansprogram” för ungdomar som aktualiseras vid socialtjänsten, ger för resultat. Påverkansprogram är ett samlingsnamn för olika strukturerade program som gäller brottsprevention. Hon beskriver påverkansprogrammen som den vanligaste insatsen och avser ungdomar med skiftande problematik. Syftet med rapporten är att följa upp de ungdomar i fem kommuner i nordvästra Stockholms län som aktualiserats vid socialtjänsten och ta reda på om man kan identifiera vilka insatser som leder till vilka utfall. Undersökningen omfattar främst pojkar i 16-17 års ålder. Programmen bidrog till att ungdomarna reflekterade över och tänkte annorlunda om de brott de begått samt hur de skulle kunna undvika återfall. Det handlar om att ungdomarna måste ändra livsstil, tankar och framförallt att vara motiverade att förändra sin livssituation. Olsson (2008) nämner även hur risk- och skyddsfaktorer kan påverka en kriminell utveckling, hon menar att det är viktigt att tänka på risk- och skyddsfaktorerna i arbetet med brottsförebyggande interventioner. Rapporten är ett resultat av ett FoU projekt som innebär att en socialarbetare väckt en fråga om sitt arbete som de sedan undersökt i samarbete med FoU-enheten. FoU står för

Forsknings- och utvecklingsenheten för socialtjänstens individ- och familjeomsorg i nordvästra Stockholm (ibid).

Mrazek & Haggerty i Andershed & Andershed (2005) menar att preventivt eller förebyggande arbete kan bedrivas på flera olika nivåer, universell, selektiv och indikerad prevention. Vid den universella preventionen tar man inte hänsyn till låg- och högriskgrupper utan samma insats ges till alla. I ett selektivt preventionsprogram har man fokus på de grupper som har en eller flera riskfaktorer för normbrytande beteende i tidig ålder och ger samma insats till dessa. Indikerad prevention handlar om fokus på enskilda personer som visar sig vara i riskzonen för normbrytande beteende i barndomen. Forskare inom preventionsområdet anser att det mest effektiva är att stegvis använda sig av samtliga tre nivåer (ibid).

Frick, P.J. & Greenberg m.fl. tar i Andershed & Andershed (2005) upp vad som fungerar och inte fungerar när det gäller förebyggande och behandlande program. Strukturerade och manualbaserade insatser över en längre tid bidrar till positiva konsekvenser för individerna och insatser över kortare tid ger mindre effektiva resultat. Förebyggande insatser är något som bör implementeras redan i förskoleålder och det är viktigt att innehållet i insatserna är baserat på kunskap från forskning. Loeber i Andershed & Andershed (2005) menar att det finns kritiska perioder i en individs utveckling då sårbarheten att utveckla ett normbrytande beteende är större. Om man har kännedom om när de kritiska perioderna börjar, innan beteendet fastslås, är sannolikheten för förändring stor ifall insatser sätts in redan då. Shaw m.fl. i Andershed & Andershed (2005) menar att stabilt normbrytande beteende debuterar ofta i form av problembeteenden under de två första levnadsåren och det är då interventionen egentligen bör starta.

4.3   Forskning   om   samverkan

Johansson Meinke, Berg och Gustafsson (2010) menar att ett fungerande samarbete med berörda lokala aktörer är en viktig förutsättning för att ett effektivt brottförebyggande arbete ska bedrivas. Syftet med handboken är att ge ut en

modell för hur arbete med samverkan i brottsförebyggande frågor kan utföras. Det som ligger till grund för boken är erfarenheter av samverkan utifrån kommuner i Sverige som Arvidsjaur, Västerås, Landskrona och Emmaboda. De menar att brottsförebyggande arbete inte bara är polisens ansvar utan det är viktigt att polis och kommun samordnar sina insatser så arbetet blir mer verksamt och resurserna används mer effektivt. Vidare hävdar de att det inte nödvändigtvis handlar om att lägga mer pengar på området i samband med att man samverkar med varandra utan att omfördela resurser eller omprioritera insatser. Parterna får därmed ett tydligare uppdrag i det brottsförebyggande arbetet (ibid).

Danermark & Kullberg (1999) diskuterar om samverkan, vikten av detta och vad som kan hämma en bra samverkan. Några faktorer som kan hämma detta är målet, skiljaktigheter inom kunskapsmönster, människouppfattningar och maktstrukturer och oklar ansvarsfördelning. En väl fungerande samverkan är grundläggande för att exempelvis olika organisationer ska kunna nå samma mål. Det är viktigt att ha samma utgångspunkt och gemensamma referensramar och att etiska förhållningssätt, principer och mål diskuterats innan samverkan påbörjas (ibid).

Vidare menar Danermark & Kullberg (1999) att det händer att samverkan inte blir ömsesidig. Detta kan främst utmärkas då samverkan ska ske med organisationer utanför den egna professionen. Vidare diskuterar de om psykiatrin och om hur socialförvaltningen kan uppfatta att de kan snäva in sig i sitt ansvarsområde, i och med att psykiatrin kan ställa diagnos och medicinera, därmed kan de försvåra ett samarbete (ibid).

5. Teori

Vi har valt att använda oss av tre teorier för att djupare analysera vårt material. Teorierna vi valt syftar till att förklara risk och skyddsfaktorer, barn och ungas beteende samt samverkan mellan organisationer och myndigheter. Vi beslutade oss för att använda oss av tre av den anledningen att vi ville ha en teori som bidrar till att förklara de risk- och skyddsfaktorer som kan ligga till grund för att en ungdom begår brott, samt en teori som kan förklara samverkan mellan organisationer och myndigheter.

5.1 Sociala utvecklingsmodellen

Den första teorin vi valt kallas sociala utvecklingsmodellen, av Catalano & Hawkins i Andershed & Andershed (2005). Det är en modell som syftar till att förklara hur sociala och individuella faktorer kan bidra till att människor utvecklar ett normbrytande handlings sätt. Modellen innehåller fyra grundprocesser som en socialisation består av. Den första processen handlar om barnets *möjligheter*. Möjligheter till att antingen intressera sig i aktiviteter som är prosociala (välanpassade) och med andra barn som har samma intressen. Eller att engagera sig i aktiviteter som är normbrytande och då också ett umgänge som hör med det. Detta kan bero på hur och var barnet växer upp, växer barnet upp i ett bostadsområde eller i en familj som har hög grad av kriminalitet, missbruk eller arbetslöshet ökar risken för att barnet kommer engagera sig i normbrytande aktiviteter.

Den andra processen handlar om *graden av engagemang*. Vilket innebär hur engagerad ett barn är i exempelvis de normbrytande aktiviteterna, ju mer engagerad ett barn är i de aktiviteterna och i det umgänget som följer med, desto svagare blir banden till det prosociala aktiviteterna och umgänget. Starka band till de normbrytande aktiviteterna och umgänget kan leda till ett normbrytande beteende.

Den tredje processen har att göra med barnets *förmåga*. Förmågan att kunna delta och vara närvarande i normbrytande och prosociala umgängeskretsar och aktiviteter. Det är i denna process som den enskilda individens egenskaper och skillnader kommer in. Exempelvis om ett barn har svårt att hantera aggressioner och kunna leka på ett icke aggressivt sätt eller har inlärningssvårigheter kan detta leda till att detta barn inte kommer kunna knyta band till prosociala aktiviteter och prosociala jämnåriga.

Den sista och fjärde processen handlar om den *grad av förstärkning* som barnet kan få av sin medverkan i normbrytande eller prosociala umgängeskretsar och aktiviteter. Om barnet känner tillfredsställelse av att delta i en aktivitet och i ett

umgänge kommer troligtvis barnet att fortsätta med detta. Och det leder till att barnet kommer knyta emotionella band till aktiviteten eller umgänget (Andershed & Andershed, 2005). Om dessa processer återfinns, alltså om en individ uppfyller samtliga av dessa kommer det att knyta emotionella band och upprätthålla det beteendet. Det vill säga om barnet umgås i kretsar som är prosociala och deltar i aktiviteter som är prosociala och känner tillfredsställelse och engagemang i detta kommer troligtvis barnet att upprätthålla detta och skapa sig en välanpassad livsstil (ibid).

5.2 Risk och skyddsfaktorer som teori

Det finns idag en viss tendens till att risk och skyddsfaktorer kan ses som en teori. Sundell & Forster (2005) klargör att arbetet med brottsförebyggande insatser mot ungdomar som har problembeteenden ofta baseras på teorier, teorier om uppkomsten av ett problem. Vidare förklarar de betydelsen av riskfaktorer och skyddsfaktorer som en förklaring till uppkomst av problembeteenden. Risk och skyddsfaktorer syftar till att ge förklaringar till varför problem uppstår samt hur problem kan lösas och därefter avta. Riskfaktorer kan bidra till att ett normbrytande beteende utvecklas. Skyddsfaktorer fungerar som namnet påvisar, som ett skydd för individen. Skyddsfaktorer kompenserar riskfaktorerna så att riskerna till ett normbrytande beteende minskar. Vidare menar Sundell & Forster (2005) att mängden riskfaktorer har betydelse för om ett eventuellt normbrytande beteende ska uppstå. Endast en eller två riskfaktorer bidrar sällan till att ett sådant beteende utvecklas.

Sundell & Forster, (2005) menar att både risk- och skyddsfaktorer hos individen kan anslutas till kamrater, familjen, skolan och närsamhället. Familjen utgör en av de mest betydelsefulla risk- och skyddsfaktorerna så länge ungdomen bor hemma. Föräldrarna är väsentliga personer i en ung persons liv och påverkar denne på många plan. Föräldrarollen innebär att vara uppmärksam på sitt barn och sätta tydliga regler, detta reglerar i sig barnets handlingsutrymme. Även att umgås med barnet är en viktig del i en god föräldraroll. Ointresse för barnet samt otillräcklig tillsyn utgör två riskfaktorer som kan ha betydelse för barnets utveckling.

Kamratkretsen har också en inverkan på ungdomen på så sätt att de påverkas av varandra. Utgörs kamratkretsen med personer som har ett antisocialt beteende kan detta influera ungdomen på ett negativt sätt. Skolan är en viktig del i ungdomens liv och kan därmed påverka ungdomen negativt om det är ett dåligt skolklimat, om inte ungdomen har intresse för skolan, frånvaro från skolan och svaga betyg. Riskfaktorer kan också finnas i miljön man lever i, exempelvis bostadsområdet. Ett bostadsområde med otillräckliga ekonomiska resurser åtgärdar sällan klotter eller mindre former av vandalism. Detta blir som ett tecken till de unga personerna att de vuxna inte är närvarande och att sådana småbrott inte uppmärksammas, detta kan då leda till att fler brott begås och att ungdomar ser det som att det är acceptabelt att begå sådana brott. Det finns också riskfaktorer som kan kopplas direkt till individen, ett exempel är ett tidigt visat aggressivt beteende. Detta kan leda till svårigheter att skaffa sig kamrater samt att det blir en negativ spiral för personen, med aggressivitet försöker personen få sin vilja igenom (ibid).

5.3 Human-resource perspektivet (HR-perspektivet)

Den andra teorin vi har beslutat att utgå från vid analysen av vårt material är Human-resource perspektivet. Detta perspektiv handlar om samspelet mellan individ och organisation. Organisationerna är till för människorna, att uppfylla deras behov och inte tvärt om. Både människor och organisationer behöver varandra och är ömsesidigt beroende av varandra. Organisationer behöver kunskaper, energi, nya idéer och färdigheter – människor behöver lön, utvecklas samt göra karriär. Arbetet som utförs fungerar bäst som en gruppaktivitet. När samspelet mellan individ och organisation är mindre bra blir minst en av parterna lidande. När samspelet är bra tjänar båda parterna på det. Det handlar därmed om att individerna ska känna tillfredställelse med deras situation och att de utför ett meningsfullt arbete. Detta leder därefter till att organisationen får energi och kunskap som behövs för att bli framgångsrikt. HR-perspektivet syftar även till att bejaka mångfald och att främja jämlikheten (Bolman & Deal, 2005).

6. Resultat och analys

Vi har valt att ge intervjupersonerna fiktiva namn, detta för att ta hänsyn till anonymiteten. Namnen vi härnäst kommer att hänvisa till är följande:

Fia på Hemgården.

Kalle, socialförvaltningen, förebyggandeenheten.

Karin, socialförvaltningen.

Sara, polisen.

Bosse psykolog på ett ungdomshem.

Ola och **Magnus**, fältgruppen.

Med hjälp av sociala utvecklingsmodellen, Human-resource perspektivet, teorin om risk- och skyddsfaktorer samt tidigare forskning kommer vi att analysera vår empiri.

6.1 Förändring

När det handlar om hur det förebyggande arbetet har förändrats i Lunds kommun fick vi under intervjuerna många intressanta svar. Många av våra respondenter säger att det är bättre idag än förut. En del menade att man tidigare under 1990-talet inte lyssnade särskilt mycket på forskningen utan gick mer på sin känsla för vad som kan vara bra och mindre bra för ungdomen. Ett exempel som en intervjuperson som arbetar på socialförvaltningen berättade om, var att han/hon besökte fängelser med ett gäng ungdomar i avskräckande syfte vilket forskningen idag talar emot. Några menade även att det var vanligt att åka på läger och utflykter med kriminella ungdomar, det kunde vara olika projekt man arbetade med och fick pengar för.

”Precis vad som helst hade kunnat hända och gav det några resultat? Nej, jag är inte så säker på det. Nu är det mycket mer prat om att man ska se resultat i det man gör och vara baserat på evidens”

- Kalle, Socialförvaltningen.

Bosse som arbetar på ett ungdomshem menar att man förr hade närmre relation med klienten, på gott och ont, att den professionella biten samt metodbiten idag blivit bättre. Sara menar att de innan 1990-talet inte körde radiobilar utan att det fanns kvarterpoliser som var närvarande nästan överallt. Under 1990-talet satsades det mer på akutverksamhet, då drogs det ned på närpoliserna. Idag har pendeln gått tillbaka och närpoliserna finns med i bilden igen. Sara hävdar också att det idag handlar mycket mer om samverkan då man förr arbetade mer var och en för sig.

”Då gjorde socialtjänsten sitt och polisen gjorde sitt. Nu gör vi mer tillsammans. Det var mer stelt då.”

- Sara, Polisen.

Ola och Magnus menar att de arbetar ungefär likadant som de gjorde då och som de gör idag men det som de anser är viktigt när det gäller att arbeta med ungdomarna är att hänga med i trenderna och att helst vara ett steg före ungdomarna. Den ideella föreningen Hemgården har förändrats en del genom åren och från början drevs den av ideella krafter som höll igång verksamheten. Det var först på 1970-talet fritidsledarutbildningen kom och då ansågs det att föreningen var i behov av personer med denna utbildning.

”Hemgården som institution är något som finns i hela landet och hemgårdsrörelsen är något som kom långt före fritidsgårdar. Det finns ett trettiotal hemgårdar i hela Sverige. Alla är olika nu. Formas hur de själva vill. Men förr var de likadana.”

- Fia, Hemgården.

6.1.1 Forskningens betydelse

Majoriteten av alla organisationer är överens om att det idag blivit bättre, med både samverkansbiten men även att man ser till den forskning som faktiskt finns och lyssnar på vad som ger goda resultat. Enligt tidigare forskning menar Frick, P.J. & Greenberg m.fl. i Andershed & Andershed (2005) att strukturerade insatser baserat på kunskap från forskning bidrar till positiva resultat och konsekvenser för individerna och att det är viktigt att insatserna faktiskt är baserade på forskning.

Det som även förändrats som nämns ovan enligt organisationerna och myndigheterna, är att de idag arbetar mer tillsammans för att nå samma mål. Många av våra intervjupersoner säger att de mer nu än förut arbetar tillsammans. Förut arbetade varje organisation mer för sig själv. En bidragande faktor till förändringen intervjupersonerna nämner är att följa med i tiden och hänga med i trender samt lyssna på den forskning som finns. Enligt Bolman & Deal (2005) handlar HR-perspektivet bl.a. om att bilda ett arbetsteam, detta för att arbetet fungerar bäst och blir mest effektivt i grupp. Att följa med i tiden och hänga med i trender menar Bolman & Deal (2005) är utav betydelse och något som gynnar organisationer.

6.2 Arbetsätt och metoder

Karin har i huvudsak tre arbetsuppgifter, den ena är att utreda en misstänkt ungdoms vårdbehov och därefter yttra till rätten när en ungdom ska dömas. Därefter arbetar hon med den unge och ser till att den unge verkställer sin dom.

”Och rättens uppgift är att helt och hållet bara titta på vad har du gjort? Är du skyldig? Och att då få rätten att förstå att, ja, tio piskrapp inte hjälper för att förändra ett beteende utan det är de här fem samtalen med det här innehållet, då är vi inne på vårdbehovet och det är ju lätt att säga, men de får bara tro på oss.”

- Karin, Socialförvaltningen.

Vidare är det fokus på samverkan, samordnaren ser till så att samarbetet fungerar myndigheter emellan, exempelvis, åklagarmyndighet, polismyndighet och domstol. Enligt Karin har socialförvaltningen även två socionomer inne på polisen som arbetar där.

Kalle menar att huvudsakliga uppgiften på förebyggandeenheten är att föra samtal med ungdomar och dess familjer. De har också gruppverksamheter för ungdomar.

Bosses arbetsuppgifter handlar om att arbeta med de dömda ungdomarna på olika sätt, exempelvis genom behandling och samtalsterapi. De använder en rad olika metoder för samtalsbehandling, exempelvis som; ART, MI och återfallsprevention. Fokus under samtalen centrerar kring det brott ungdomen begått, diskussioner vad som hänt och varför, genom det försöker de få ungdomen att bli motiverad och tänka över sin situation.

Saras huvudsakliga arbetsuppgifter handlar om att visa sig ute i staden och skolorna. Även undervisning i skolor är något de sysslar med regelbundet. De har även något som kallas för polismentorer som fungerar som ett straff en ungdom kan dömas till. Då är det meningen att den unge ska träffa denne polismentor ett antal gånger.

Ola och Magnus främsta uppgift handlar om att vara ute på staden och fält och träffa ungdomarna. Fältar gör de på förmiddagarna, eftermiddagar, kvällar och helger. Ute på fältet är den främsta uppgiften att skapa relationer och band till ungdomarna. De har även något som de kallas för direkt ungdomsarbete, alltså gruppverksamheter med ungdomar.

”Förebyggande, det gör vi ju genom att göra vårt jobb, att vi är ute bland ungdomarna, att vi fältar, försöker alltid vara ute och finnas till hands och va trygga vuxna, bra förebilder, på det sättet förebygger vi. Vi har våra grupper, att vi också kan slussa vidare, det är ofta vi stöter på saker som inte vi kan hjälpa till med.”

- Ola och Magnus, Fältgruppen.

Fias arbetsuppgifter handlar till största del om att skapa relationer med ungdomarna som kommer till hemgården och även att fostra och diskutera om sådant som kommer upp.

6.2.1 Att arbeta förebyggande

Samtliga av de organisationer vi valt att fokusera på arbetar med brottsförebyggande arbete mot ungdomskriminalitet på ett eller annat vis. Hur de

arbetar skiljer sig dock något. Förebyggandeenheten på socialförvaltningen arbetar på det viset att de endast fokuserar på ett förebyggande arbete, de har samtal med ungdomar och deras familjer, deras fokus ligger i att det är viktigt att få med hela familjen och inte bara ungdomen själv.

”Just nu så är jag på någonting som heter förebyggandeenheten och vi har ingen myndighetsutövning här utan detta är rent förebyggande arbete här.”

- Kalle, Socialförvaltningen.

Enligt Kalle erbjuder förebyggandeenheten vägledningssamtal för föräldrar till en ungdom som de är bekymrade för, dit kan de då komma och få ha samtal ett antal gånger. De har även olika gruppverksamheter där ungdomar och barn med olika behov och bekymmer kan komma och tillsammans med andra barn i samma situation kunna prata. Där kan även personalen arbeta med ungdomarna som har ett normbrytande beteende och förhoppningsvis bryta detta och hjälpa ungdomen vidare. De arbetar även individuellt med ungdomar och utför särskilda samtalsmetoder, som ART (Aggression Replacement Training) och REPULSE (manualbaserade program). Socialförvaltningen har även något som kallas för socionomen i skolan. Vilket innebär att det finns socionomer ute på skolorna så att det vid ett eventuellt bekymmer med ett barn eller ungdom snabbt kan upprätta en kontakt mellan skolan och socialförvaltningen. Socionomernas roll i skolan är även det att ha kontakt med lärarna och finnas till hands för dem, om lärare inte vet hur de ska hantera en viss situation eller liknande.

Bosse arbetar förebyggande på ett annat plan än vad de övriga organisationerna gör, på ungdomshemmet arbetar de med redan dömda ungdomar.

”Det är återfallsprevention till skillnad från prevention innan man ens begått brott. Så förebyggande kan man säga även om det kommer lite sent. Om man ska prata förebyggande på riktigt så handlar det om att börja mycket tidigare, i tio års ålder. Innan man ens påbörjar sin kriminella karriär”

- Bosse, Psykolog.

Enligt Bosse syftar arbetet på ungdomshemmet främst till att precis som nämnt i citatet ovan att försöka förhindra att ungdomarna återfaller i brottsligheten efter frisläppning från ungdomshemmet. För detta används olika samtalsmetoder, som exempelvis, MI (Motiverande samtal) och återfallsprevention. Sara menar att kommunen arbetar även de med förebyggande insatser mot ungdomsbrottslighet, framför allt arbetar de förebyggande på det viset att de är ute i samhället. Vilket i sig ska inge trygghet för allmänheten. Vidare har de även ett verktyg som heter Savry (Structured Assessment of Violence Risk in Youth) vilket handlar om att titta på risk och skyddsfaktorer för en ungdom och det resulterar sedan i antingen ett högt eller lågt värde, de ungdomar som får höga värden sätter de då in insatser för och de som får låga värden kan de avvakta eller inte göra något alls med. Sara berättar att Polisen i Lund även har ingått i ett nationellt projekt vid namn Sociala Insatsgrupper.

”När vi började med det här, tanken med de sociala insatsgrupperna gav polisen en lista på vilka de är oroliga för, här måste vi jobba, sätta in insatser, sen så ska man komma överrens med vilka man ska jobba med.”

- Sara, Polisen.

Projektet syftar till att verka förebyggande, i och med att åldrarna det innefattar är från 15-25 år. Dock menar Sara att det är lite för sent att börja vid femton års ålder, hon ser gärna att det förebyggande arbetet börjar mycket tidigare.

Ola och Magnus förklarar att de har precis som förebyggandeenheten ett stort fokus på det förebyggande arbetet. Eftersom deras huvudsakliga uppgift är att synas bland ungdomarna, skapa förtroende, vara goda förebilder och trygga vuxna. Genom detta hoppas de att det resulterar i att ungdomarna inte begår brottsliga gärningar. De slussar även vidare när de stöter på något problem eller bekymmer för någon ungdom som de inte själva har kunskapen för att hantera. De börjar träffa ungdomar när de är i åldern tio år, genom att de är på fritidsklubbarna som finns i kommunen, fritidsklubbarna är till för mellanstadieelever där de kan

träffas och hitta på olika aktiviteter vissa dagar i veckan. Meningen är att fältgruppen redan då ska börja etablera en kontakt med barnen.

Fia menar att Hemgården arbetar på ett sätt som skiljer sig från övriga organisationer, genom att de arbetar främjande istället för förebyggande.

”Det är det goda, vi tror på att om man arbetar främjande och låter ungdomarna fokusera på kreativitet, att det finns vuxna som inte ser dem som potentiella kriminella hela tiden så kommer det genomsyra hela deras tankeverksamhet, och så konsekvensen kan bli att det blir förebyggande men det lägger vi ingen vikt vid. Så det är klart att det kan vara ett sätt för oss att sopa det under mattan och inte se problemet men det är inte så vi jobbar, utan vi jobbar på ett annat sätt.”

- Fia, Hemgården.

Främjandeperspektivet handlar om att fokusera på sådant som ungdomarna vill istället för att locka de till att utföra aktiviteter endast för att hålla de borta från tristess som kan leda till kriminella handlingar.

”Vi har ett främjandeperspektiv, vi måste se till det som ungdomarna vill. För att vi tror att gör man sådant som man mår bra av kommer man må bättre helt enkelt, dåligt beteende, destruktivt beteende håller man inte på med så länge man mår bra.”

- Fia, Hemgården.

6.2.2 Fem organisationer – ett mål

De olika organisationerna vi varit i kontakt med arbetar alla på olika sätt för att förebygga ungdomsbrottslighet. De är alla en del i det pusslet som utgör Lunds kommun och var och en av dem är viktig för att pusslet ska gå ihop. Var och en av organisationerna är medvetna om kunskapen de besitter och vad de kan göra för att hjälpa ungdomarna. Där de inte kan bistå med hjälp slussar de gärna vidare till den organisation de anser kan hjälpa istället.

Det finns olika typer av prevention. Två av dem kallas social prevention samt situationell prevention. Social prevention inbegriper insatser som syftar till att

minska en persons tendens till att begå brott. Situationell prevention handlar om att minska en individs möjlighet till att kunna begå brott (Justitiedepartementet, 2009). Det som socialförvaltningen i Lund gör kan kallas för just social prevention. De tar hand om de ungdomar som har ett normbrytande beteende och försöker sätta in insatser som ska hjälpa ungdomen och försöka upprätta ett liv utanför brottslighet. De insatser som sätts in baseras på ungdomens liv och de risk- och skyddsfaktorer som ungdomen har. Därmed blir insatserna väldigt individanpassade och då blir chansen att det ska hjälpa ungdomen större. Situationell prevention kan man kalla polisens arbete. Deras huvudsakliga uppgift för att förebygga ungdomsbrottslighet är att gå runt i staden och synas för allmänheten. Polisen har även hand om säkerhet och skydd. Därmed försöker de göra så att de blir för riskfyllt att begå brott och förhoppningarna är därför att brottsligheten ska minska.

Det verktyg som Sara uppger att polisen använder är Savry, som tidigare nämnt handlar om att titta på risk- och skyddsfaktorer för en ungdom som sedan resulterar i antingen ett högt eller lågt värde. Om värdena är höga sätts insatser in för ungdomen. Sundell & Forster (2005) menar att mängden riskfaktorer har relevans för om ett normbrytande beteende ska utvecklas. Det har alltså enligt Sundell & Forster (2005) stor betydelse för om en ungdom har många riskfaktorer omkring sig. Med Savry får polisen på så sätt hjälp med att se antalet risk- och skyddsfaktorer hos en ungdom, för att därefter bedöma om det behövs sättas in insatser eller inte, detta kan hjälpa dem vidare i det brottsförebyggande arbetet.

Bolman & Deal (2005) menar att organisationerna är till för människorna som handlar om att uppfylla deras behov och inte tvärt om. Detta kan kopplas till hur Hemgårdens förebyggande arbete går till. Fia menar att Hemgården arbetar på ett sätt som är främjande för ungdomarna, deras mål är inte att förebygga ungdomsbrottslighet, men om det är det som blir konsekvensen av arbetet på Hemgården är det en bonus. De arbetar utifrån främjandeperspektivet som handlar om att fokusera på sådant som ungdomarna vill och fokusera på deras kreativitet. Istället för att ha ett övergripande mål de ska uppnå så arbetar de utifrån ungdomarnas vilja och vad de önskar göra och åstadkomma och genom det finns

förhoppningar att det ska göra gott för ungdomen. Enligt Bolman & Deal (2005) behöver organisationerna kunskaper. Dessa kunskaper får Ola och Magnus ute på fältet när de träffar ungdomar och etablerar kontakt med dem. Även Sara nämner att polisen arbetar ute i samhället och på så sätt får kunskaper som kan vara betydelsefulla för det brottsförebyggande arbetet.

Olsson (2008) diskuterar om olika program som bidrar till att ungdomarna begrunder sin situation och över de brott den begått. Framför allt är det relevant att få ungdomen motiverad till att vilja förändra sitt beteende och sin livssituation. Precis så menar även Bosse med samtalsterapi och att få ungdomen motiverad till förändring.

Olsson (2008) nämner även hur risk- och skyddsfaktorer kan påverka en kriminell utveckling då hon menar att detta är en viktig vägledning för brottsförebyggande interventioner. Rapporten är ett resultat av ett FoU projekt som innebär att en socialarbetare väckt en fråga om sitt arbete som de sedan undersökt i samarbete med FoU-enheten.

6.3 Samverkan

Alla respondenter vi har intervjuat samarbetar mer eller mindre med varandra. De flesta menar att det är otroligt viktigt för att ett brottsförebyggande arbete ska fungera. Karin och Sara har ett nära samarbete då det under de senaste 1,5 året arbetat med ett projekt som heter sociala insatsgrupper där 12 kommuner i Sverige är med och deltar. Det handlar om att man ska samverka kring de ungdomar som riskerar att hamna i en kriminell livsstil. Karin menar att samverkan och tillit är ett förebyggande arbete.

”Vi har samverkansdagar och föreläsningar. Det är oerhört viktigt att vi faktiskt har samma syn och om vi eller skolan, åklagare, polis, kultur och fritid är där och lyssnar och förstår, sitter man inte sedan på sin kammare och tänker ”vad gör de egentligen”? Då förstår vi varandra på ett annat sätt. För vi har ju olika syften och uppdrag.”

- Karin, Socialförvaltningen.

Sekretessen kan för samtliga ställa till det emellanåt eftersom att de tillhör olika enheter. Sara menar att eftersom att det sitter två socionomer och arbetar på polisen öppnar det dörrar för kommunikationen och på så sätt är det lättare för polisen att samarbeta med socialförvaltningen och tvärtom.

”Sen kan ju inte dem alltid berätta för oss vad de gör. Socialtjänsten har sekretess och vi har sekretess. Ungdomen får i så fall skriva på ett papper om att det är okej att vi pratar med varandra. Då kan man prata fritt.”

- Sara, Polisen.

Ola och Magnus berättar att de minst tre tillfällen per termin har ett nätverksmöte tillsammans med polis, socialtjänst, kyrkan, fritidsområdena samt skolorna. De menar att det gäller att hitta ett samarbete även om man arbetar olika och att det inte enbart är en nackdel att man arbetar olika. Enligt Fia har Hemgården ett samarbete i form av ett nätverk där de känner varandra. Socialförvaltningen har de nödvändigtvis ingen kontakt med mer än om de har en oro kring en ungdom så kan de resonera med ungdomen om de ska kontakta socialförvaltningen eller om han/hon gör det själv. Speciellt om personen är under 18 år. Samarbetet mellan hemgården och polisen fungerar mindre bra vilket Fia ser som ett problem.

”Vi vill att polisen ska visa sig här mer, vi vill del att dem ska avdramatiseras och att de ska färgas av vårt ställe, att det inte är en frizon för kriminalitet och droger. När man pratar med de i telefon säger de att det är ett jättebra initiativ vi tar. Men de kommer inte hit, de har inte tid. Vi vill ha dem här, precis som de patrullerar och kolla A-lag bänkarna. Men det är en liten krock för de har inte främjandeperspektivet som vi har.”

- Fia, Hemgården.

”Under denna termin har de varit här vid ett tillfälle och då har de stormat in, en fredagskväll och bara varit, uniform och sagt Hallå ja hur var det här! Och det är inte det vi vill ha. Dem gillar vår graffitiverksamhet men de vill gärna att vi ska berätta om vilka som är här och målar. Så att dem kanske kan hålla extra ögon på dem. Så där går vi inte riktigt hand i hand hela vägen.”

- Fia, Hemgården.

Kalle menar att i och med att de har socionomer i skolan har de också ett nära samarbete med skolan. Detta ser dem som en möjlighet eftersom att den största delen av ungdomens liv spenderas i skolan. Enligt Kalle är huvuduppdraget för socionomer i skolan att kunna konsultera ifall lärare inte vet hur man ska hantera vissa situationer eller oro men även snabbt kunna göra en riskbedömning av elever ifall det behövs. Kalle förklarar att de även samarbetar med förebyggandeenhetens drogsamordnare som är en viktig del då missbruk är ett problem i Lunds kommun.

Det som skiljer sig åt från de övriga organisationerna i Lunds kommun är att psykologen har en samverkan med socialtjänsten i andra kommuner i Sverige. Detta eftersom att ungdomar kommer från andra delar än Lund. De har ett samarbete med psykiatrin och de upplever att det fungerar mindre bra.

”Psykiatrin är ett sorgligt område eftersom att det finns nästan inga resurser och de är inte så benägna att ta in våra ungdomar för ungdomar som är lite stökiga tar man helst inte emot. Så det är ett bekymmer för våra ungdomar har också psykiatriska problem.”

- Bosse, Psykolog.

6.3.1 Samverkan–vägen till framgång?

Som vi tidigare nämnt anser de flesta organisationer och myndigheter att samarbetet fungerar väl då de flesta träffas för s.k. samverkansdagar och har nätverksmöten tillsammans. Detta nämner intervjupersonerna som gynnande för samarbetet och ökar förståelse för varandras verksamheter. Exempelvis har socialförvaltningen (förebyggande enheten) socionomer i skolan och polisen har socionomer på sin arbetsplats. Alvant m.fl. (2012) menar att skolan har en central roll i det brottsförebyggande arbetet och att skolan kan vara ett hjälpmedel för att minska brottslighet bland elever. Att socialförvaltningen har socionomer i skolan är en del i det brottsförebyggande arbetet och de behöver inte vara ensamma i det arbetet utan med hjälp av bl.a. socialtjänst kan nya angreppssätt och metoder utvecklas.

Bosse hävdar att samarbetet med psykiatrin fungerar mindre bra och att det går ut över ungdomarna som inte får den hjälp de behöver. Danermark & Kullberg (1999) skriver om just detta, att psykiatrin kan uppfattas snäva i sitt ansvarsområde och på grund av sin profession o de uppgifter som medkommer som exempelvis medicinering och diagnostisering, kan det försvåra ett samarbete.

Den samverkan organisationerna har som majoriteten av våra intervjupersoner har nämnt, genom exempelvis nätverksmöten och samverkansdagar, kan med HR-perspektivet enligt Bolman & Deal (2005) ses som en gruppaktivitet där olika kunskaper möter varandra och kompletterar varandra. Detta kan också ses som en plats där organisationer möts och ger varandra nya idéer som behövs för att det brottsförebyggande arbetet ska bli framgångsrikt. När samspelet mellan individ och organisation inte fungerar, blir minst en av parterna lidande och när samspelet är bra tjänar både parterna på det (Bolman & Deal, 2005). Enligt Fia fungerar Hemgårdens samarbete med polisen mindre bra. Ur Fias synvinkel blir ungdomarna på så sätt lidande och respekten för polisens arbete avtar. Återigen fungerar arbetet bäst, enligt HR-perspektivet, som en gruppaktivitet. Denna gruppaktivitet är nödvändig för att arbeta med brottsförebyggande åtgärder (ibid).

Bolman & Deal (2005) lägger i HR-perspektivet vikt vid samspelet. Något som samtliga av våra intervjupersoner nämnt som kan bli ett hinder för samspelet mellan organisationer och myndigheter är sekretessen. Detta kan leda till att organisationer och myndigheter inte kan ta del av varandras kunskaper som Bolman & Deal (2005) är betydelsefullt för ett bra samspel.

6.4 Ungdomsbrottsligheten

Under intervjuerna frågade vi intervjupersonerna om hur ungdomsbrottsligheten ser ut i Lunds kommun. Nästan alla ansåg att den ser bra ut, vilket betyder att det är relativt lugnt jämfört med andra städer med liknande invånarantal. Sara menar att det är många ungdomar som provar på att göra brott och de allra flesta slutar medan cirka fem procent fortsätter med en kriminell livsstil. Det viktigaste enligt Sara är att faktiskt satsa sina resurser på de fem procenten som fortsätter. Hon hävdar även att det vanligaste brottet i Lund är snatteri. Det som är positivt just nu

är att det inte finns några organiserade gäng och enligt Sara har de lyckats mota bort det gäng som fanns för något år sedan.

”Vi har inga gäng som driver runt och rånar folk. Det är bra. Klart vi har ungdomar som hittar på bus, men det är på en acceptabel nivå.”

- Sara, Polisen.

Kalle menar att ungdomsbrottsligheten går i vågor, exempelvis hade Lund sommaren 2012 en våg med rån. Han menar att missbruk är ett bekymmer i Lund och det kan leda till att man begår brott. Karin menar att det är situationsbetingat och kan i perioder förekomma mer brottslighet på ett ställe eller ett bostadsområde, men att ungdomsbrottsligheten för tillfället är utspridd i Lund, detta dels för att Lund är en akademisk stad. Dessvärre finns det många som röker cannabis, vilket är en brottslig handling vilket Karin menar kan bli förödande för individen i längden.

”Det går inte att säga att vi har mer knark på Linero än på Järnåkra. I Lund är det rätt så lika.”

- Karin, Socialförvaltningen.

Bosse menar att ungdomsbrottslighet oftast sker i grupp då det handlar om att alla vill känna en tillhörighet. Tillhörighet i exempelvis skolan, fritidsintressen, kamratgrupp, familjen. Bosse menar att de ungdomar som begår brott inte har ”friska” grupper att känna tillhörighet till utan då söker de sig till de grupper där man får lov att vara t.ex. lågbegåvad och lära sig saker man kan bli bra på.

Fia uppfattar att användningen av droger har ökat den senaste tiden i Lund och att det även sker en del brottslighet bland studenter. Hon menar att media kan ha en viss påverkan.

”Det är nog vanligare nu att man kan höra på någon text i någon musik allt man måste göra, tjäna pengar, röka brass, ditten och datten. i Sverige har vi satt en gräns, röker du brass är du kriminell. Och då är det konstigt att man på radio får lov att rappa om att jag

sitter och röker brass varje dag, för att då har man lite lättare att tendera att gå åt det hållet och då tycker man det är okej. Och då försvarar man för dem att man redan i så unga år ska behöva ta det valet.”

- Fia, Hemgården.

6.4.1 Ungdomar och brott

De personer vi har haft kontakt med och intervjuat är överrens om att ungdomsbrottsligheten är relativt lugn i Lund, men att det går i perioder. Det har varit perioder då det funnits organiserad brottslighet i Lunds kommun. Det brottet som enligt polisen är det vanligast förekommande just nu är snatteri.

Bosse menar att en orsak till ungdomsbrottslighet kan vara bristen på ”friska” grupper att umgås med och kunna tillhöra. Precis som Catalano & Hawkins i Andershed & Andershed, (2005) menar med den sociala utvecklingsmodellen så är det en stor risk att barn som umgås med andra barn som har normbrytande beteende kan utveckla emotionella eller sociala band till dessa personer. Grupper är enligt Bosse en viktig del när det kommer till ungdomsbrottslighet. Sådan brottslighet sker oftast i grupp och inom gruppen utvecklar de ett gemensamt band av engagemang till den aktivitet de utför. Catalano & Hawkins i Andershed & Andershed (2005) förklarar engagemang och hur pass engagerad den unge är, och hur de emotionella och sociala banden till personer med normbrytande beteende kan leda till att barnet också utvecklar sådana beteenden (ibid).

Sundell & Forster (2005) förklarar att en stor riskfaktor till att utveckla ett normbrytande beteende kan utgöras av hur bostadsområdet där ungdomen bor ser ut och fungerar. Ett bostadsområde med ringa ekonomiska resurser och där vuxna inte längre uppmärksammar ungdomarna och deras gärningar kan leda till att ungdomarna börjar eller fortsätter att begå brott. Denna koppling kan dras utifrån det Karin berättar om hur ungdomsbrottslighet återfinns i vissa bostadsområden. Hon menar att vissa bostadsområden är mer utsatta än andra på grund av hur situationen ser ut där.

6.5 Risk- och skyddsfaktorer

Majoriteten av våra intervjupersoner var överrens om de riskfaktorer som kan ligga till grund för en potentiell kriminell livsstil. Ett exempel på en riskfaktor majoriteten nämnde var skolan, att som ungdom inte gå till skolan eller ha svårt för skolan utgör en riskfaktor i den benämningen att ungdomen istället hittar på något annat att göra istället för skolan och utan utbildning blir det svårt i dagens samhälle att få arbete. Familjen är även den en sådan faktor som kan utgöra en risk om den inte fungerar eller det finns svåra problem och bekymmer inom familjen, eller äldre syskon som har en kriminell bakgrund. Några av våra intervjupersoner nämnde även om en person har en diagnos som en potentiell riskfaktor. Även var man bor spelar roll när det handlar om att utveckla eller inte utveckla en kriminell livsstil. Att leva i segregerade samhällen där ekonomin inte är så bra eller ett område som är tungt belastat, där det finns mycket kriminalitet och droger exempelvis.

”Men samtidigt, att ha en riskfaktor betyder inte att man behöver bli kriminell utan det är sammansättningen av dem, för du kan växa upp på exempelvis Rosengård och inte bli kriminell eller ha ADHD och inte bli kriminell eller ha taskiga föräldrar och bli spöad och ändå inte bli kriminell, det är kombinationen av dem.”

- Karin, Socialförvaltningen

Ola och Magnus menar att det handlar mycket om ett sökande och brist på självkänsla, ifall en ungdom kan vara i riskzonen i att skapa en kriminell livsstil. Vidare spekuleras det kring kriminalitet som en subkultur.

”Att vara kriminell har nästan dykt upp som en subkultur i vissa sammanhang, så att man nästan kan identifiera sig att vara kriminell, det förväntas av dig att du ska vara med i det här att du ska slå ner den där.”

- Fia, Hemgården, Lund

Sara anser även att det kan vara en press på de ungdomar som hamnar i kriminalitet, det blir ett gruppträck i de kriminella grupperingarna. Där det testas mycket och ungdomarna hetsas till att utföra olika kriminella handlingar. En annan aspekt på riskfaktorer som fältgruppen nämner är tillfällena. Med det menar

de att ungdomarna är på fel plats vid fel tillfälle, om exempelvis en ungdom vandrar runt nere i staden mitt i natten en vardagskväll. Sådant anser de är något som behöver uppmärksammas och tänka på.

”Det kan vara allt från var man bor, till vilket umgänge man finns bland, till att man redan har provat nåt litet, väldigt brett. Det kan vara att man ser tolvåringar nere i stan en måndag tisdags kväll runt tio, elva- tiden. Befinna sig på olämpliga ställen.”

- Ola och Magnus,
Fältgruppen

Lika viktigt som det är att uppmärksamma riskfaktorer är det för en ungdom att ha mycket skyddsfaktorer runt omkring sig. Det menar Sara.

”Skyddsfaktorer måste man också ha, för att väga upp. Släng in så mycket skyddsfaktorer som möjligt.”

- Sara, Polisen

Exempel på skyddsfaktorer som Sara och även majoriteten av de andra intervjupersonerna nämner som viktiga är skolan, en bra skolgång det ger mycket till ungdomen, något vettigt att göra på fritiden som då håller ungdomen aktiv och därmed inte bara drar runt i samhället. Familjen är även ett viktigt skydd för att ungdomar ska känna sig trygga, ha någon att kunna prata med och känna sig älskad.

6.5.1 Risk-och skyddsfaktorernas betydelse

Samtliga av våra intervjupersoner var överrens om det risk och skyddsfaktorer som kan ligga till grund för om en person utvecklar en kriminell livsstil eller inte. Några av de riskfaktorer många av dem nämnde som viktiga är, skolan, familjen och umgängeskretsen. Detta kan förstås ur Sundell & Forsters (2005) teori som menar att både risk- och skyddsfaktorer hos individen kan vara familjen, kamrater, skolan och närsamhället. Många av intervjupersonerna menar att gruptrycket är stort bland ungdomar och att de kan pressas att begå handlingar för att passa in i gruppen. Samtliga av intervjupersonerna uttrycker även att familjen är en

avgörande faktor om den fungerar eller inte, om familjen är ostabil på något vis eller syskon eller andra familjemedlemmar som lever ett kriminellt liv, kan det leda till att dessa mönster överförs till yngre syskon och de går i de äldre syskonens eller övriga familjemedlemmars fotspår. Precis så menar även Catalano & Hawkins i Andershed & Andershed (2005) att barn i lågstadieåldern lär sig mönster och beteenden från skolan och familjen. Detta fenomen kan även ses utifrån Sundell & Forster (2005) som beskriver att kamratkretsen har en inverkan på ungdomen och hur de påverkas av varandra. En kamratkrets med övervägande negativa beteenden påverkar ungdomen och det negativa beteendet kan föras över och ungdomen kan influeras av det. Föräldrarollen ses som viktig och betydande för ungdomens utveckling. Brister föräldrarollen kan det resultera i att ungdomen med brist på tydliga regler och gränser söker sig till ungdomar i samma situation. En god föräldraroll däremot, med reglerat handlingsutrymme och ett visat intresse för ungdomen kan gynna ungdomens utveckling och vilja att sträva efter ett prosocialt beteende (ibid).

I SOU 2010:15 diskuterar även de om hur problematiska familjeförhållanden är en betydande orsak till att ungdomar söker sig till kriminella gäng. Problematiska familjeförhållanden innebär enligt SOU 2010:15 familjer som har separerade föräldrar, syskon som är inne i brottsligheten eller släktingar som lever en kriminell livsstil. Att ha släktingar eller äldre syskon som har en kriminell bakgrund menar intervjupersonerna kan influera ungdomen på så sätt att det blir svårt för ungdomen att försöka undvika att komma i kontakt med kriminalitet.

Även faktorer som diagnostisering, kan bidra till att utveckla normbrytande beteende. Med detta menas med personer som har en diagnos eller liknande som försvårar för dem i exempelvis skolan. Även Catalano & Hawkins i Andershed & Andershed (2005) menar med den tredje processen i sociala utvecklingsmodellen, vilken handlar om individens förmåga att delta i normbrytande eller prosociala aktiviteter och umgängeskretsar, kan ha stor innebörd för hur en individs livssituation kommer att te sig. Individens egenskaper och individuella skillnader har betydelse här. Har en individ exempelvis inlärningssvårigheter, svårt att kunna

leka med andra barn på ett icke aggressivt vis eller ett temperament som är svårhanterligt, kan detta leda till att individen får svårt att knyta an till prosociala umgängen och aktiviteter och vänder sig därmed till de normbrytande aktiviteterna och umgängen för det är där och med de personer som individen passar in.

Karin lade stor vikt vid intervjun till att förklara att bara för att en ungdom har riskfaktorer i sitt liv så betyder inte det att den unge kommer utveckla en kriminell livsstil. Utan det handlar om kombinationerna av dessa riskfaktorer. Likaså är det viktigt att ha skyddsfaktorer runt omkring sig, men detta är dock ingen försäkran på att en person aldrig kommer hamna i kriminalitet. Även med skyddsfaktorer kan ungdomar hamna i normbrytande beteenden och utveckla en kriminell livsstil. Detta kan förstås utifrån Sundell & Forsters (2005) resonemang om risk- och skyddsfaktorer. Att ha eller vara omgiven av riskfaktorer behöver inte betyda att ungdomen har en kriminell livsstil att vänta. Utan det handlar om mängden riskfaktorer samt innebörden av dem. Enstaka riskfaktorer ger en svag effekt på ungdomen.

Skyddsfaktorer kan liknas vid ett skydd för ungdomen mot potentiella riskfaktorer i livet. Detta skydd kan utgöras av olika faktorer runt om individen. Skolan är ett exempel. En fungerande skolgång där ungdomen trivs och utvecklas blir på så sätt ett skydd för ungdomen, dels om ungdomen är intresserad, är på lektionerna och har godkänt i samtliga ämnen (Sundell & Forster, 2005). På samma sätt menar intervjupersonerna att en god skolgång kan ge bra resultat för ungdomens framtid och utveckling. Fungerar inte skolan kan detta leda till att en ond cirkel uppstår och att skolan kan bli en riskfaktor. Om ungdomen inte närvarar på lektioner och istället skolkar och umgås med andra ungdomar som befinner sig i liknande situation, kan detta i sin tur enligt våra intervjupersoner leda till att de istället begår brottsliga handlingar eftersom de inte har något annat att göra på dagarna. Fritidsaktivitet är något som intervjupersonerna markerar som viktigt och nyttigt för ungdomen, annars finns det risk att ungdomar planlöst drar runt i samhället. Sammantaget kan våra intervjupersoners uppfattningar om skyddsfaktorer kring

ungdomar liknas vid det Sundell & Forster (2005) resonerar kring som betydelsefullt.

SOU 2010:15 nämner familjen och skolan som två betydande faktorer för att förhindra och motverka att ungdomar hamnar i kriminalitet. En stabil och trygg familj som lär ungdomen goda normer är viktigt. Samt skolan som en läroplats men även en plats där ungdomen kan då utveckla och lära sig goda värderingar är betydande för ungdomens utveckling (ibid).

7. Sammanfattande diskussion

Vårt syfte med uppsatsen var att beskriva och analysera hur Lunds kommun arbetar med brottsförebyggande arbete med ungdomar.

Lunds myndigheter och organisationer arbetar brottsförebyggande på olika sätt och tillsammans samverkar de för att minska brottsligheten bland ungdomar och förebygga att brott begås. Några avgörande faktorer för det brottsförebyggande arbetet som studien gett är förståelse för varandras verksamheter, kunskaper samt att ta hänsyn till den forskning som finns inom ämnet idag. Genom att ta del av forskningen som finns idag menar intervjupersonerna att det brottsförebyggande arbetet har förändrats till det positiva. Vidare visar studien att samverkan är ett nyckelord för ett framgångsrikt brottsförebyggande arbete. Även att tidigt upptäcka riskfaktorer hos ungdomar så att insatser kan sättas in så tidigt som möjligt är en avgörande faktor. Intervjupersonernas upplevelser av ungdomsbrottligheten i Lund är övervägande positiva. Något som studien visade var att det finns ungdomsbrottlighet i Lund, dock inte så omfattande. Den beskrivs istället att vara på en acceptabel nivå. Ungdomsbrottligheten går i perioder och är situationsbetingat.

Intervjupersonerna beskriver sin samverkan som betydelsefull i det brottsförebyggande arbetet. Genom samverkansdagar och nätverksmöten har de utvecklat förståelse för varandra och de nämner hur samsyn är något väsentligt för detta arbete. Genom att ha socionomer i skolan leder detta till ett automatiskt samarbete med skolan som de ser som en möjlighet. Detta hjälper lärarna att

hantera elever i vissa situationer. Sociala Insatsgrupper nämner några av intervjupersonerna, som ett positivt inslag i samarbetet. För att anknyta till diskussionen om samarbetet som något nödvändigt i studiens problemformulering, handlar det inte bara om att en organisation eller myndighet ska behöva göra allt arbete ensam, utan det krävs en etablerad samverkan som samtliga intervjupersoner antyder.

Överlag är intervjupersonerna överens om de risk- och skyddsfaktorer som kan ligga till grund för om en ungdom utvecklar ett kriminellt beteende eller om en ungdom inte utvecklar det. Genom verktyget Savry kan de få hjälp med att upptäcka risk- och skyddsfaktorer hos ungdomar. Våra intervjupersoner menade att det finns många och olika risk- och skyddsfaktorer som kan spela roll om en ungdom hamnar i brottslighet eller inte.

7.1 Avslutande reflektioner

För att återkoppla till Justitiedepartementets (1996) resonemang om samverkan mellan organisationer och myndigheter, anser vi genom det som studien visat, att samarbete är ett kriterium för att kunna uppnå ett framgångsrikt brottsförebyggande arbete. Ett sådant arbete utgörs av personer med ett likstämmt mål för arbetet och en förståelse för varandra. Det krävs alltså, som ovan nämnt, att fler än en organisation eller myndighet arbetar tillsammans med det brottsförebyggande arbetet för att det ska fungera. Ytterligare en aspekt vi uppmärksammat under studiens gång när det gäller det brottsförebyggande arbetet, är just åldern, ju tidigare riskfaktorer upptäcks hos en individ desto tidigare kan eventuella insatser sättas in för att hjälpa individen och därmed minimera riskerna till att individen hamnar i en kriminell livsstil.

Något som framkom under en av intervjuerna vi utförde var att ungdomsbrottligheten i Lund är på en acceptabel nivå. Alltså, enligt vår tolkning, finns det ungdomsbrottslighet men att de accepterar nivån. Detta är något som väckt funderingar och tankar hos oss. Vi ställer oss frågande till var denna acceptans grundar sig i. Med tanke på vad intervjupersonerna sagt är vår slutsats

att samarbetet mellan organisationerna och myndigheterna fungerar väl och de har en samsyn och förståelse för varandra. Varför ska de då å ena sidan inte sträva efter nolltolerans till brottslighet i kommunen? Varför acceptera en viss nivå av brottslighet? Vi undrar om organisationerna och myndigheterna inom det brottsförebyggande arbetet har gett upp? Å andra sidan anser vi det samtidigt vara en realistisk syn på ungdomsbrottslighet, med tanke på hur verkligheten faktiskt ser ut i dagens samhälle, med den utveckling som ständigt sker. Är det kanske ändå en utopisk tanke att tro att all ungdomsbrottslighet ska försvinna?

En anledning till denna accepterade nivå, kan enligt Sundell & Forster (2005) förstås beroende på var en ungdom bor någonstans. Ett område med otillräckliga ekonomiska resurser åtgärdar sällan mindre brott såsom exempelvis klotter. I sin tur kan detta leda till att det sänds ut en signal till ungdomarna som säger att det är okej med dessa mindre brott och ungdomarna kommer troligtvis då att fortsätta med handlingarna och anse att det är acceptabelt (ibid).

Vi anser att barnen och ungdomarna är vår framtid och att i ett brottsförebyggande syfte hjälpa dessa och se till så att samhället vi lever i är en trygg plats att vistas i, är en av de viktigaste investeringarna vi kan göra.

8. Källhänvisning

Litteratur

Ahrne, Göran. & Svensson, Peter. (red.) (2011). Handbok i kvalitativa metoder. Johanneshov: TPB

Ander, Birgitta (2005). *Möten i mellanrummet: socialt förebyggande arbete med ungdomar*. 1. uppl. Stockholm: Gothia

Andershed, Henrik & Andershed, Anna-Karin (2005). Normbrytande beteende i barndomen: vad säger forskningen?. 1. uppl. Stockholm: Gothia

Aspers, Patrik (2011). *Etnografiska metoder: att förstå och förklara samtiden*. 2., [uppdaterade och utökade] uppl. Malmö: Liber

Bolman, Lee G. & Deal, Terrence E. (2005). Nya perspektiv på organisation och ledarskap. 3., [rev. och uppdaterade] uppl. Lund: Studentlitteratur

Broberg, Anders, Almqvist, Kjerstin & Tjus, Tomas (2003). *Klinisk barnpsykologi: utveckling på avvägar*. Stockholm: Natur och kultur

Bryman, Alan (2011). Samhällsvetenskapliga metoder. 2., [rev.] uppl. Malmö: Liber

Estrada, Felipe (1999). *Ungdomsbrottslighet som samhällsproblem: utveckling, uppmärksamhet och reaktion*. Diss. Stockholm : Univ.

Danermark, Berth & Kullberg, Christian (1999). Samverkan: välfärdsstatens nya arbetsform. Lund: Studentlitteratur

Granholm, Arne (1998). Från napp till kofot: kan de brottsförebyggande insatserna för barn och ungdom göras effektivare?. [S.l.]: Hassela Sverige

Jönson, Håkan (2010). *Sociala problem som perspektiv: en ansats för forskning & socialt arbete*. 1. uppl. Malmö: Liber

Olsson, Anki (2008). *Vägen till förändring?: en studie av socialtjänstens arbete med ungdomar som begår brott*. Sollentuna: FoU Nordväst i Stockholms län

Sahlin, Ingrid (2000). Brottsprevention som begrepp och samhällsfenomen. Lund: Arkiv

Sundell, Knut & Forster, Martin (2005). *En grund för att växa: forskning om att förebygga beteendeproblem hos barn*. Stockholm: Forsknings- och utvecklingsenheten, Socialtjänstförvaltningen, Stockholms stad

Hemsidor

Alvant, Per, Elgemyr, Madeleine, Figueroa Gustafsson, Kerstin (2012) *Att förebygga brott och problembeteenden i skolan* (elektronisk), Brottsförebyggande rådet

<http://www.bra.se/download/18.1ff479c3135e8540b2980008470/2012_Att_forebygga_brott_och_problembeteenden_i_skolan_Ideskraft_nr_19.pdf> (Hämtat: 2012-11-21, 12:30).

Berg, Greta, Gustafsson, Charlotta, Meinke Johansson, Marie (2010) *Samverkan i lokalt brottsförebyggande arbete* (elektronisk) Brottsförebyggande rådet

<<http://www.bra.se/bra/publikationer/arkiv/publikationer/2011-01-27-samverkan-i-lokalt-brottsforebyggande-arbete.html>> (Hämtat: 2012-11-21, 16:01).

Brottsförebyggande rådet (2012) *Om Brottsförebyggande rådet* (elektronisk), BRÅ officiella hemsida <<http://bra.se/bra/om-bra.html>> (Hämtat: 2012-11-16, 16:18).

Brottsrummet (2012) *Ungdomar och brott* (elektronisk), Brottsförebyggande rådet <<http://www.brottsrummet.se/sv/ungdomar-och-brott>>(Hämtat:2013-02-18, 15.54).

Justitiedepartementet (2009) *Effektivare insatser mot ungdomsbrottslighet* (elektronisk), Regeringen <<http://www.regeringen.se/sb/d/11387/a/137520>> (Hämtat: 2013-10-15, 12:23).

Kommunkontoret (2010) *Brottsförebyggande arbete* (elektronisk) Lunds Kommun <<http://www.lund.se/Medborgare/Omsorg-socialt-stod--hjalp/Trygg-och-saker/Brottsforebyggande-arbete/>> (Hämtat: 2012-12-13, 13:27).

LBRÅ (2011) *Överenskommelse mellan Lunds Kommun & Närpolisområde Lund*, (elektronisk) Åtgärdsplan 2011-2012 <<http://www.lund.se/Global/F%C3%B6rvaltningar/Kommunkontoret/Nyheter/korrektur%20%C3%96verenskommelse.pdf?epslanguage=sv>> (Hämtat: 2012-12-17, 16:27).

Lindstedt, Tommy. (2012) *Ask lovprisade lundaprojekt* (elektronisk) Sydsvenska Dagbladet <<http://www.sydsvenskan.se/lund/ask-lovprisade-lundaprojekt/>> (Hämtat: 2013-02-26, 13:00).

Nationalencyklopedin (2013) *Ungdomsbrottslighet* (elektronisk) Nationalencyklopedin <<http://www.ne.se/lang/ungdomsbrottslighet>> (Hämtat 2013-02-12, 14:52).

Sociala Insatsgrupper, (2012) *Redovisning av regeringsuppdrag* (elektronisk) Polisen <<http://www.polisen.se/Global/www%20och%20Intrapolis/Rapporter-utredningar/01%20Polisen%20nationellt/Ovriga%20rapporter-utredningar/SlutredovisningSIG%20.pdf>> (Hämtat: 2012-12-17 12.48).

SOU (2004:18, del 1) *Brottsförebyggande kunskapsutveckling* (elektronisk)
Justitiedepartementet <<http://www.regeringen.se/sb/d/108/a/3146>> (Hämtat:
2012-11-16, 15:30).

SOU (2010:15) *Kriminella grupperingar – Motverka rekrytering och underlätta
avhopp* (elektronisk) Justitiedepartementet
<<http://www.regeringen.se/sb/d/12634/a/141236>> (Hämtat: 2013-01-15, 13:45).

Vetenskapsrådet (2002) *Forskningsetiska principer inom humanistisk-
samhällsvetenskaplig forskning* (elektronisk)
<http://www.vr.se/download/18.668745410b37070528800029/HS%5B1%5D.pdf>
(Hämtat: 2012-11-25, 13:43).

Bilaga

Intervjuguide

Namn:

Yrkestitel/position:

Syftet: Beskriva och analysera det förebyggande arbetet när det gäller ungdomsbrottslighet i Lunds kommun.

1.Hur kom det sig att du började arbeta som/med..?

2.Hur många år har du arbetat med detta?

3.Hur många år har du arbetat med ungdomar? Ålder (ungdomarna)?

4.Kan du berätta lite om dina arbetsuppgifter?

5.Hur ser en vanlig arbetsdag ut för dig?

6.På vilket sätt arbetar ni med förebyggande åtgärder när det gäller ungdomar och ungdomsbrottslighet?

7.-Specifika metoder ni använder er utav?

8.Samverkar ni med andra organisationer i Lund?

9.Om ja, på vilket sätt i så fall?

10. Ser du några uppenbara skillnader i hur de olika organisationerna arbetar förebyggande med ungdomsbrottslighet?

11. Hur uppfattar ni ungdomsbrottsligheten i Lund?
12. -Gängbildning?
13. Vilka ungdomar faller in i brottslighet?
14. -Kan ni se några orsakssamband mellan de ungdomar som begår brott?
15. Ser ni några uppenbara riskfaktorer som kan bidra till att ungdomar hamnar i brottslighet?
16. Hur anser du att det förebyggande arbetat har förändrats genom åren?
Exempelvis sedan du började arbeta med ungdomar?
17. Hur ser du på ert framtida arbete med förebyggande insatser när det gäller ungdomsbrottslighet i Lunds kommun?
18. Känner du att du fått berätta det du vill, eller är det något mer du önskar att berätta?